

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ : เพื่อ

1. ศึกษาเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ตามลำดับความสำคัญของบทบาท
2. เปรียบเทียบเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญมาก สำคัญพอควร และสำคัญน้อย ของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และสังกัด
3. ศึกษาการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล
4. เปรียบเทียบการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาลจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และสังกัด

สมมติฐานในการวิจัย :

1. ปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาท ที่สำคัญมาก สำคัญพอควร และสำคัญน้อย และการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ที่มีอายุแตกต่างกัน จะแตกต่างกัน
2. ปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาท ที่สำคัญมาก สำคัญพอควร และสำคัญน้อย และการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน จะแตกต่างกัน
3. ปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาท ที่สำคัญมาก สำคัญพอควร และสำคัญน้อย และการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน จะแตกต่างกัน
4. ปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาท ที่สำคัญมาก สำคัญพอควร และสำคัญน้อย

และ การบริหารเวลา ในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ที่มีประสิทธิภาพการทำงาน แตกต่างกัน จะแตกต่างกัน

5. ปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญมาก สำคัญพอควร และสำคัญน้อย และการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ที่สังกัดแตกต่างกัน จะแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยเป็นอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรี และ เอกชนที่ไม่ใช่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหารสถาบันการศึกษา อันได้แก่ คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชาฯ หัวหน้าแผนกวิชาฯ หัวหน้าฝ่ายฯ หัวหน้าสาขาฯ หัวหน้างานฯ และ หัวหน้าหมวดวิชาฯ เป็นต้น และเป็นสถาบันการศึกษาที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ $\pm 7\%$ ได้กลุ่มตัวอย่างมีขนาด 186 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีจับสลากเลือกมาสังกัดละ 1 สถาบัน เพื่อเป็นตัวแทนแต่ละสังกัด คำนวณหาจำนวนตัวอย่างประชากรแต่ละสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรี ตามสัดส่วนประชากรจริง ของแต่ละสังกัดแล้วจึงสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย :

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคล และ ความคิดเห็น การลำดับความสำคัญของแต่ละกิจกรรมในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล แบบสัมภาษณ์การบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ด้านการวางแผนการใช้เวลา การควบคุมการใช้เวลา การประเมินผลการใช้เวลา ปัญหาและข้อเสนอแนะเทคนิคในการบริหารเวลาของอาจารย์พยาบาล และแบบบันทึกเวลาในการปฏิบัติบทบาท ของอาจารย์พยาบาล ซึ่งผู้วิจัยสร้างเอง โดยผ่านการตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาพยาบาล ได้แก่ เป็นผู้บริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี และอาจารย์พยาบาล และทดสอบความเที่ยงโดยใช้วิธีของ Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ เท่ากับ 0.85 และ 0.82 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล :

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้ช่วยวิจัย โดยใช้เวลาดังกล่าว ประมาณ 3 เดือน ได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์และนำมาใช้วิเคราะห์ได้ 147 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล :

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for the Social Science) โดยใช้ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's test for possible Comparison) และ สถิติทดสอบที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นการลำดับความสำคัญของบทบาทอาจารย์พยาบาล เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญมาก สำคัญพอควร สำคัญน้อย และเปรียบเทียบ โดยจำแนกตาม อายุ วุฒิกการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์การทำงาน และสังกัด และการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล และเปรียบเทียบ โดยจำแนกตาม อายุ วุฒิกการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์การทำงาน และสังกัด ได้ข้อค้นพบดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูล การลำดับความสำคัญของบทบาทอาจารย์พยาบาล พบว่า บทบาทที่สำคัญมาก ได้แก่ บทบาทด้านการสอน และด้านวิชาชีพ ส่วนบทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ ด้านวิจัย เชื้อชนบทความหรือตำรา ด้านการปกครองและกิจกรรม ด้านการดำเนินงานบริการวิชาการแก่สังคม และบทบาทที่สำคัญน้อย คือ ด้านอื่น ๆ ได้แก่ งานธุรการ

2. จากข้อมูลเวลาที่ใช้เวลาในการปฏิบัติบทบาท ของอาจารย์พยาบาล ที่สำคัญมาก สำคัญพอควร และสำคัญน้อย พบว่า

2.1 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลที่สำคัญมาก มากที่สุด ได้แก่ บทบาทด้านการสอน ส่วนเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทด้านวิชาชีพ น้อยกว่าเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม และด้านวิจัย เชื้อชนบทความหรือตำรา และน้อยกว่าเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญน้อย ได้แก่ งานธุรการ และพบว่า เวลา

ที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ ด้านบริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม น้อยกว่าเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญน้อย

2.2 อาจารย์พยาบาล ที่มีระดับอายุ 46 ปีขึ้นไป ใช้เวลาในการปฏิบัติบทบาทที่ สำคัญมาก ได้แก่ บทบาทด้านวิชาชีพ และบทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ด้านบริการวิชาการแก่สังคม มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีระดับอายุอื่น และ ที่มีระดับอายุ 26 - 35 ปี ใช้เวลาในการปฏิบัติ บทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ ด้านวิจัยเขียนบทความหรือตำรา มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีระดับ อายุอื่น

อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10ปี ใช้เวลาในการปฏิบัติ บทบาทที่สำคัญมากได้แก่บทบาทด้านการสอน มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี ใช้เวลาในการปฏิบัติ บทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ด้านการปกครองและกิจกรรม มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีช่วงระยะ ประสบการณ์การทำงานอื่น อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป ใช้เวลาในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ ด้านบริการวิชาการแก่สังคม มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การ ทำงาน 5-10 ปี ใช้เวลาในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญน้อย ได้แก่ งานธุรการ มากกว่าอาจารย์ พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

อาจารย์พยาบาลที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกรุงเทพมหานคร ใช้เวลา ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญมากได้แก่ ด้านการสอน มากกว่า อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล ทหารตำรวจและภาคเอกชน อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจใช้เวลาในการปฏิบัติ บทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ ด้านการปกครองและกิจกรรม มากกว่า ที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจใช้เวลาในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญน้อย ได้แก่ งานธุรการ มากกว่า ที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกรุงเทพมหานคร

อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท ใช้เวลาในการปฏิบัติบทบาท ที่ สำคัญมาก ได้แก่ ด้านการสอน มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อาจารย์ พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ใช้เวลาในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ ด้านการ ปกครองและกิจกรรม และบทบาทที่สำคัญน้อย ได้แก่ งานธุรการ มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มี วุฒิการศึกษาปริญญาโท

อาจารย์พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสโสด ใช้เวลาในการปฏิบัติบทบาท ที่ สำคัญพอควร ได้แก่ ด้านการปกครองและกิจกรรม และบทบาทที่สำคัญน้อย ได้แก่ งานธุรการ มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสคู่

3. จากข้อมูลการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล พบว่า

3.1 อาจารย์พยาบาล ปฏิบัติกิจกรรมการบริหารเวลา แต่ละด้าน ในระดับปานกลาง

3.2 ด้านการวางแผนการใช้เวลา อาจารย์พยาบาลมีการลำดับความสำคัญของแต่ละกิจกรรมในระดับที่มาก มีการกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ มีการกำหนดเวลาเริ่มต้น - สิ้นสุดของแต่ละกิจกรรม มีการวางแผนประจำเดือนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรม มีการเผื่อเวลาสำรองไว้สำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ มีการวางแผนประจำสัปดาห์เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการมอบหมายงานให้ผู้อื่น ในระดับปานกลาง และมีการวางแผนประจำปีและประจำวันเป็นลายลักษณ์อักษรในระดับน้อย

ด้านการควบคุมการใช้เวลา อาจารย์พยาบาลมีการกำหนดเวลานัดหมายสำหรับผู้ที่มาขอพบไว้ล่วงหน้า และอ่านหนังสือให้เร็วขึ้นและไม่อ่านในหัวข้อที่ไม่สำคัญ ในระดับที่มาก มีการจัดวางเอกสารที่ทำงานอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่เสียเวลาค้นหาเมื่อต้องการใช้ลดการพูดคุยเรื่องส่วนตัวที่ไม่ก่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ไม่ผัดวันประกันพรุ่งในการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ รู้จักปฏิเสธสิ่งที่ไม่ช่วยให้งานบรรลุเป้าหมาย ใช้เวลาในการรอคอยหรือเดินทางไปในทางที่สร้างสรรค์ ในระดับปานกลาง และมีการจัดการกับการรับหรือพูดคุยโทรศัพท์เพื่อไม่ให้มีการสูญเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ ในระดับที่น้อย

ด้านการประเมินผลการใช้เวลา อาจารย์พยาบาลมีการติดตามประเมินผลการใช้เวลา ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ของตนเอง เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ ประเมินผลการวางแผนการใช้เวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล และประเมินผลการควบคุมการใช้เวลาให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ในระดับปานกลาง และมีการนำผลการประเมินเป็นแนวทางในการวางแผน/การควบคุมการใช้เวลา ในครั้งต่อไป ในระดับที่น้อย

3.3 อาจารย์พยาบาลที่มีอายุต่างกันปฏิบัติกิจกรรมการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล แต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน

อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ปฏิบัติกิจกรรมการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน

อาจารย์พยาบาลที่สังกัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติกิจกรรมการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ด้านการประเมินผลการใช้เวลา มากกว่า ที่ทำงานองค์การกุศล และอาจารย์พยาบาลที่สังกัดต่างกัน ปฏิบัติกิจกรรมการบริหารเวลา ในการปฏิบัติบทบาท

อาจารย์พยาบาล ด้านการวางแผนการใช้เวลา และด้านการควบคุมการใช้เวลา ไม่แตกต่างกัน
 อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท ปฏิบัติกิจกรรมการบริหารเวลา
 ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ด้านการวางแผนการใช้เวลา มากกว่าอาจารย์พยาบาล
 ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติกิจกรรมการบริหาร
 เวลาในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ด้านการควบคุมการใช้เวลา และด้านการประเมินผล
 การใช้เวลา ไม่แตกต่างกัน

อาจารย์พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน ปฏิบัติกิจกรรมการบริหารเวลา
 ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน

3.4 ด้านการวางแผนการใช้เวลา ปัญหาที่อาจารย์พยาบาลพบ ได้แก่ การไม่สามารถ
 เพื่อเวลาสำรองไว้สำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ เนื่องจาก
 ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะสามารถเพื่อไว้ได้ และไม่สามารถกำหนดเวลา เริ่มต้น - สิ้นสุดของบาง
 กิจกรรมได้ เนื่องจาก เป็นกิจกรรมที่ทำในขณะที่มีเวลาว่าง จึงไม่สามารถกำหนดระยะเวลาที่
 แน่นนอนได้

ด้านการควบคุมการใช้เวลา ปัญหาที่อาจารย์พยาบาลพบ ได้แก่ การไม่สามารถ
 ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากมีลักษณะของสายการบังคับ
 บัญชาเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้ไม่สามารถปฏิเสธงานที่ผู้บังคับบัญชาสั่งได้ มีการสูญเสียเวลาไปโดย
 เปล่าประโยชน์ จากการรับหรือพูดคุยโทรศัพท์ เนื่องจาก สถานที่ในการทำงานมีการจัดระบบ
 โทรศัพท์ที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ มีสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสมทำให้เสียเวลาในการ
 ทำงานและไม่สามารถอ่านหนังสือให้เร็วขึ้นได้เนื่องจากเป็นนิสัยส่วนตัวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

ด้านการประเมินผลการใช้เวลา ปัญหาที่อาจารย์พยาบาลพบ ได้แก่ เวลา
 ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และการไม่สามารถนำผลการ
 ประเมินเป็นแนวทางในการวางแผน/การควบคุมการใช้เวลา ในครั้งต่อไปได้ เนื่องจากข้อเสนอ
 แนะบางเรื่องไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา

3.5 อาจารย์พยาบาล มีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีโทรศัพท์สายตรงภายในห้อง
 ทำงาน และควรมีเส้นมีนกำหนดที่รับผิดชอบในการรับโทรศัพท์โดยตรง นอกจากนี้สภาพแวดล้อมใน
 การทำงานควรเจียบสงบเป็นส่วนตัว เพื่อให้มีสมาธิในการทำงานและไม่เสียเวลาไปกับสิ่ง
 แวดล้อมที่ไม่มีประโยชน์

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย จะนำเสนอความเรียงตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยจะแยกอภิปรายเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ในสถาบันการศึกษายาบาล กรุงเทพมหานคร ตามลำดับความสำคัญของบทบาท

จากผลการวิจัยพบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ที่สำคัญมาก ได้แก่ บทบาทด้านการสอน มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2532) และสุวรรณา ทรัพย์บำรุง (2537) ที่พบว่าอาจารย์พยาบาล ปฏิบัติบทบาทด้านการสอน มากที่สุด และนอกจากนี้ สุวรรณา ทรัพย์บำรุง ยังได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาล ในการจัดลำดับความสำคัญของบทบาทอาจารย์พยาบาล พบว่า บทบาทด้านการสอนสำคัญมากที่สุด เช่นกัน และบทบาทที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ บทบาทด้านวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ ที่พบว่าบทบาทด้านวิชาชีพ เป็นบทบาทที่สำคัญมากอีกบทบาทหนึ่ง แต่ เวลาที่อาจารย์พยาบาลใช้ในการปฏิบัติบทบาทด้านนี้ น้อยมาก และน้อยกว่าบทบาทที่สำคัญน้อย คือ บทบาทด้านอื่น ๆ ได้แก่ งานธุรการ เนื่องจากว่าบทบาทด้านวิชาชีพมีกิจกรรมที่อาจารย์พยาบาล ต้องเข้าร่วมกิจกรรม การร่วมประชุมสัมมนา การติดตามความก้าวหน้าและแนวโน้มของวิชาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลา และงบประมาณสนับสนุนในการเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนาเพื่อพัฒนา ด้านวิชาชีพ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้บังคับบัญชา ให้การสนับสนุนในการไปร่วมกิจกรรมขององค์กร วิชาชีพไม่มากเท่าที่ควร (สุวรรณา ทรัพย์บำรุง, 2537) แสดงว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาล ในสถาบันการศึกษายาบาลกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ ใช้ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญมาก ได้แก่ บทบาทด้านวิชาชีพ น้อยมากและน้อยกว่าบทบาทที่สำคัญน้อย

จากผลการวิจัยนี้ จะทำให้อาจารย์พยาบาลได้มองเห็นถึง การลำดับความสำคัญของ บทบาทอาจารย์พยาบาล เพื่อใช้พิจารณาการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลของตนเอง และเพื่อ พิจารณาเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลของตนเองว่า ได้ปฏิบัติบทบาทที่สำคัญมาก น้อยเพียงใด จะได้ปรับปรุงการทำงานเพื่อให้เวลาในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญมาก มากขึ้น

ดังที่ Appelaum and Rohrs (1981) และ Veninga (1982) ได้สรุปแนวทาง ที่จะช่วยให้ การบริหารเวลามีประสิทธิภาพ คือ ต้องจัดลำดับเวลา โดยให้เวลากับงานที่สำคัญที่สุดก่อน การ บริหารเวลาเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในขณะที่มีงานต้อง ทำมากมาย แต่ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำงานได้ครบทุกอย่าง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ตามลำดับความสำคัญ จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และสังกัด

จากผลการวิจัยพบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป ใช้ในการ ปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลที่สำคัญมาก ได้แก่ บทบาทด้านวิชาชีพ และบทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีช่วงอายุต่ำกว่า และ บทบาทด้านวิจัยเขียนบทความหรือตำราซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญพอควร พบว่าเวลาที่อาจารย์พยาบาล ที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี ใช้ในการปฏิบัติบทบาทด้านนี้ มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีช่วงอายุอื่น แสดงว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีช่วงอายุต่างกันใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลที่สำคัญ มากและสำคัญพอควร ต่างกัน เนื่องจากว่าอาจารย์พยาบาลที่มีอายุมาก มีประสบการณ์การทำงาน มาก จะปฏิบัติงานเป็นคณะกรรมการขององค์กรวิชาชีพ เข้าร่วมประชุม สัมมนาในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับวิชาชีพ และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพ ส่วนบทบาทการบริการวิชาการส่วน ใหญ่จะกระทำใน 2 ลักษณะ คือการจัดกิจกรรมของสมาคมวิชาชีพ และแฝงอยู่ในกิจกรรมการ เรียนการสอน ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้อาจารย์พยาบาลที่มีอายุมาก ปฏิบัติบทบาทด้าน วิชาชีพและบริการวิชาการ มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีอายุน้อย อาจารย์พยาบาลที่มีช่วงอายุ 26-35 ปี ปฏิบัติบทบาทด้านวิจัยเขียนบทความหรือตำรามาก เนื่องจากเป็นผู้ที่เข้าใจงานมากขึ้น มีความรู้ในเรื่องการวิจัย การเขียนบทความหรือเขียนตำรามากขึ้น อาจเนื่องมาจากมีการศึกษา เพิ่มเติม หรือมีการศึกษาสูงขึ้น ทำให้มีการกระตุ้นตัวเองและพัฒนางาน จึงสนใจ ที่จะมีส่วนร่วมในการผลิตผลงานทางวิชาการซึ่งสอดคล้องกับที่ ทิศนา บุญทอง (2529) ได้กล่าว ไว้ว่า ในคนปกติเมื่อมีอายุมากขึ้น ระดับวุฒิภาวะจะเจริญสูงขึ้นตามวัย ประสบการณ์จะมากขึ้น ความคิดอ่าน และสามารถมองปัญหาได้ชัดเจนถูกต้อง ตามความเป็นจริงมากขึ้น ความคิดและการ กระทำจะปรับเปลี่ยนตามวัย และที่ Maslach (1982) กล่าวไว้ว่า คนที่มีอายุมากขึ้น มีโอกาส ได้ปฏิบัติงานกับคนมากมายหลายประเภท ประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทำให้ มองอะไรได้กว้าง

ไกล ครอบคลุม และลึกซึ้งขึ้น

เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลที่สำคัญมาก ได้แก่ บทบาทด้านการสอน มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ส่วนบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญพอควรและบทบาทที่สำคัญน้อย คือ ด้านอื่น ๆ ได้แก่ งานธุรการ พบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ใช้ในการปฏิบัติบทบาท 2 ด้านนี้ มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท แสดงว่าเวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์ที่สำคัญมากสำคัญพอควร และสำคัญน้อย แตกต่างกัน เนื่องจากว่า อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติบทบาท ด้านการสอนได้มากพอ จึงรับผิดชอบบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม และงานธุรการแทนซึ่งเป็นงานที่เรียนรู้ได้เร็ว และไม่ยาก ทำให้อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาสูง จึงต้องรับผิดชอบบทบาทด้านการสอน มากกว่า เพราะความสามารถของคนเรานั้นมาจากกระบวนการเรียนรู้ การผ่านการอบรม การได้มีประสบการณ์หรือได้รับการศึกษา (Deslar อ้างถึงใน จินตนา จันทรโคตร, 2530)

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลที่สำคัญมาก ได้แก่ บทบาทด้านการสอน มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี ส่วนบทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม พบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี ใช้ในการปฏิบัติบทบาทด้านนี้ มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป และด้านบริการวิชาการแก่สังคม พบว่าเวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี และ 10 ปีขึ้นไป ใช้ในการปฏิบัติบทบาทด้านนี้ มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และบทบาทที่สำคัญน้อย คือ ด้านอื่น ๆ ได้แก่ งานธุรการ พบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี ใช้ในการปฏิบัติบทบาทด้านนี้ มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป แสดงว่าเวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์ที่สำคัญมาก สำคัญพอควรและสำคัญน้อย แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุวรรณ ทริพย์บำรุง (2537) ได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การ

ทำงานต่างกัน ปฏิบัติบทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม แตกต่างกัน เนื่องจากว่า การมีประสบการณ์ในการทำงานมากย่อมทำให้บุคคล มีความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติหรือรับผิดชอบได้ดี (Nigro, 1984) ดังนั้นระยะเวลาในการปฏิบัติงานจึงเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานตามลำดับความสำคัญ เพื่อให้ทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัย พบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสโสด ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลที่สำคัญพอควร ได้แก่ บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรมและบทบาทที่สำคัญน้อย คือ ด้านอื่น ๆ ได้แก่ ธุรการ มากกว่า อาจารย์พยาบาลที่สถานภาพสมรสคู่ แสดงว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสต่างกันใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ที่สำคัญพอควร และสำคัญน้อย แตกต่างกัน เนื่องจากว่าอาจารย์พยาบาลที่โสดโดยมาก มักจะอยู่หอพักทำให้สามารถปฏิบัติกิจกรรม ด้านการปกครองและกิจกรรม และงานธุรการได้สะดวก และมากกว่า นอกจากนี้ อาจารย์พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสคู่ ต้องรับบทบาทความเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว และบทบาทแม่บ้านดูแลบ้าน ทำให้ความรับผิดชอบต่อการทำงานอาชีพน้อยลง (สุภาวดี เตชะเกรียงศักดิ์, 2534) ดังนั้น สถานภาพสมรสจึงมีเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานตามลำดับความสำคัญ เพื่อให้ทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัย พบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกรุงเทพมหานคร ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลที่สำคัญมาก ได้แก่ บทบาทด้านการสอนมากกว่า อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ และภาคเอกชน และ เวลาที่อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจใช้ในการปฏิบัติบทบาทที่สำคัญพอควร ได้แก่ บทบาทด้านการปกครองและกิจกรรม มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และบทบาทที่สำคัญน้อย คือด้านอื่น ๆ ได้แก่ งานธุรการ พบว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจใช้ในการปฏิบัติบทบาทด้านนี้ มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและกรุงเทพมหานคร แสดงว่า เวลาที่อาจารย์พยาบาลที่สังกัดต่างกัน ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ที่สำคัญพอควร และสำคัญน้อย แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ พาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2532) ได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล พบว่าอาจารย์พยาบาลที่สังกัดต่างกัน ปฏิบัติบทบาทด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน อีกทั้งพบว่าสถาบันการศึกษาพยาบาลที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีการจัดการเรียนการสอนหลายหลักสูตร ทำให้อาจารย์พยาบาลปฏิบัติบทบาท

ด้านการสอนมาก และจากการศึกษาของ สุวรรณ ทรัพย์บำรุง (2537) ที่ได้ศึกษาบทบาทของ อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ พบว่า อาจารย์พยาบาลได้ให้ความสำคัญกับบทบาท ด้านการปกครองและกิจกรรมเป็นอันดับที่ 3 ดังนั้น อาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ จึงปฏิบัติบทบาทด้านนี้มากกว่าสถาบันการศึกษาอื่น นอกจากนี้ Albreacht (1978) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดระเบียบการบริหารเวลาของแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์การ และ งานที่ปฏิบัติ บุคคลที่ชาญฉลาดจะต้องเลือกหลักการบริหารเวลาที่เหมาะสม กับองค์การของตน ในสถานการณ์ต่าง ๆ และนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์การให้มากที่สุดเนื่องจากการเลือก ปฏิบัติงานตามลำดับความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารเวลา ดังนั้นสังกัด จึงมีอิทธิพลต่อการ ปฏิบัติงานตามลำดับความสำคัญ

ตอนที่ 3 การบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล ในสถาบันการศึกษายาบาล กรุงเทพมหานคร

ด้านการวางแผนการใช้เวลาจากการวิจัยพบว่า อาจารย์พยาบาลปฏิบัติกิจกรรม "การ ลำดับความสำคัญของกิจกรรม" ในระดับมาก เนื่องจากว่า อาจารย์พยาบาลต้องมีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบหลายด้าน และพบว่า จำนวนอาจารย์พยาบาลที่มีอยู่ไม่เพียงกับความต้องการ ของ นักศึกษายาบาลที่เพิ่มมากขึ้น (ผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, 2532) ทำให้อาจารย์พยาบาล ที่มีอยู่ มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เวลามีอยู่อย่างจำกัด จึงไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่าง ครอบคลุมทุกบทบาทดังที่ ผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2532) ได้ทำการวิจัยพบว่าบทบาทของ อาจารย์พยาบาลครั้งหนึ่งจะเป็นงานสอน อีกครั้งหนึ่งเป็น งานวิจัย บริการสังคม ทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรมกิจกรรมนักศึกษา และอื่น ๆ โดยที่ทำงานวิจัยยังค่อนข้างน้อย และมีพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์พยาบาลที่ยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณ ทรัพย์บำรุง (2537) ที่พบว่าอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลทหารตำรวจ ปฏิบัติบทบาท ด้านการสอนมากมีชั่วโมงการ สอนเกินกว่าเกณฑ์ที่สภาการพยาบาลกำหนด และปฏิบัติบทบาทด้านการวิจัยเขียนบทความหรือตำรา อยู่ในระดับน้อย ดังนั้นในการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาลที่มีมากดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จึงจำเป็นต้องมี การลำดับความสำคัญของงาน เพื่อที่จะได้ปฏิบัติกิจกรรมที่มีความสำคัญมากเป็น อันดับแรก และอาจารย์พยาบาลสามารถ จัดลำดับความสำคัญของงานที่ปฏิบัติอยู่ได้ไม่ยาก โดยใช้ วิจารณ์ญาณของตนเอง ดังที่ ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของบทบาท อาจารย์พยาบาล

พบว่า อาจารย์พยาบาลสามารถจัดลำดับความสำคัญของบทบาทอาจารย์พยาบาลได้ดังนี้ บทบาทที่สำคัญมากที่สุดคือ บทบาทด้านการสอน รองลงมา คือ ด้านวิชาชีพ ด้านการวิจัยเขียนบทความหรือตำรา ด้านการปกครองและกิจกรรม ด้านการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านบริการวิชาการแก่สังคม และบทบาทด้านอื่นๆ ได้แก่งานธุรการ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุวรรณ ทริพย์บำรุง (2537) ได้ศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของบทบาทอาจารย์พยาบาลทหารตำรวจ พบว่า อาจารย์พยาบาลสามารถจัดลำดับความสำคัญของบทบาทอาจารย์พยาบาลได้ดังนี้ บทบาทที่สำคัญมากที่สุด คือบทบาทด้านการสอน รองลงมาคือบทบาทด้านวิชาชีพ บทบาทด้านการปกครอง และกิจกรรมเป็นอันดับที่ 3 และให้ความสำคัญกับบทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม บทบาทด้านการบริหาร และบทบาททหารตำรวจเป็นลำดับรองลงมาตามลำดับ

ด้านการควบคุมการใช้เวลา พบว่า อาจารย์พยาบาลปฏิบัติกิจกรรม "การกำหนดเวลานัดหมายสำหรับผู้ที่จะมาขอพบไว้ล่วงหน้า" และ "การอ่านหนังสือให้เร็วขึ้น และไม่อ่านในหัวข้อที่ไม่สำคัญ" ในระดับมาก เนื่องจากว่า อาจารย์พยาบาลปฏิบัติบทบาทหน้าที่หลายด้าน ดังที่ ผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2532) และสุวรรณา ทริพย์บำรุง (2537) ได้ศึกษาไว้ดังกล่าวข้างต้น ทำให้มีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของอาจารย์พยาบาลมากมาย หากไม่มีการกำหนดเวลานัดหมายบุคคลที่จะมาขอพบล่วงหน้า การทำงานของอาจารย์พยาบาลก็คงจะถูกขัดจังหวะบ่อยครั้ง ดังที่ วิรัช สงวนวงศ์วาน (2531) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่เป็นครูอาจารย์ ผู้เข้าพบส่วนใหญ่อาจเป็นนักศึกษา เป็นต้น บางครั้งขณะกำลังทำงานสมองกำลังแล่นความคิดอ่านต่าง ๆ พริ้งพริ้ว หรืออาจกำลังทำงานอยู่อย่างเพลิดเพลิน เมื่อถูกขัดจังหวะดังกล่าว ทุกอย่างก็ต้องสะดุดหยุดลง ทำให้ไม่สามารถทำงานต่อได้ หรือเสียเวลาในการเริ่มต้นใหม่ ดังนั้นอาจารย์พยาบาลก็เช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีการกำหนดเวลานัดหมายสำหรับผู้ที่จะมาขอพบไว้ล่วงหน้า เพื่อไม่ให้มีการสูญเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ ส่วน "การอ่านหนังสือให้เร็วขึ้น และไม่อ่านในหัวข้อที่ไม่สำคัญ" เป็นสิ่งที่อาจารย์พยาบาลควรปฏิบัติอย่างยิ่ง เนื่องจากอาจารย์พยาบาลมีบทบาท ด้านการสอนเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดดังกล่าว และ นอกจากนี้ยังมีบทบาทด้านการวิจัย เขียนบทความหรือตำรา บทบาทด้านบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งเป็นบทบาท ที่ต้องมีกิจกรรม การอ่านหนังสือ หรือบทความทางวิชาการ เพื่อเตรียมการสอนหรือเป็นวิทยากรฝึกอบรม บรรยาย อภิปราย ประชุม สัมมนาทางวิชาการ (ภัทรฤดี สนิทโสภณ, 2536) เช่นเดียวกับที่ วิรัช สงวนวงศ์วาน (2531) ได้กล่าวไว้ว่า คนที่ทำงานซ้ำก็ควรต้องปรับ

พฤติกรรมเสียใหม่ เช่น อ่านให้เร็วขึ้น เขียนให้เร็วขึ้น เป็นต้น เพื่อจะทำให้ได้งานเพิ่มขึ้น

ด้านการประเมินผลการใช้เวลา พบว่า อาจารย์พยาบาล ปฏิบัติกิจกรรมด้านการประเมินผลการใช้เวลาทุกเรื่อง ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวรรณาทิตย์บำรุง (2537) ที่พบว่าอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยทหารตำรวจมีการประเมินผลตนเองในการปฏิบัติงานในระดับ ปานกลาง เนื่องจากว่า อาจารย์พยาบาลไม่มีเวลา จากปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติบทบาทด้านการสอน ส่วนใหญ่จะพบว่ามีปัญหาในเรื่อง อาจารย์มีภาระงานประจำและงานพิเศษมากจนทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอน หรือคิดว่าหาความรู้เพิ่มเติมน้อย ดังนั้นการที่จะต้องประเมินผลการใช้เวลาของตนเองถึงแม้จะได้ข้อมูลที่ชัดเจนที่สุด แต่บางครั้งอาจจะมีการล่าเอียงเข้าข้างตนเองได้บ้าง เพราะความคิดเห็นของมนุษย์ที่มีต่อตนเองนั้นมักจะมีข้อจำกัด และอยู่ในวงแคบ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2524) จึงไม่ค่อยมีผู้นิยมที่จะประเมินผลการใช้เวลาในการทำงานของตนเอง

อาจารย์พยาบาลเป็นผู้ที่มีภาระงานมาก แต่พบว่ามีการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ในระดับปานกลาง เนื่องจากว่า อาจารย์พยาบาลไม่เห็นความสำคัญ ของการบริหารเวลา หรืออาจปฏิบัติเป็นครั้งคราว การบริหารเวลาให้ได้ประโยชน์อย่างจริงจัง จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง และถูกต้อง ซึ่งการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นทักษะที่บุคคลโดยทั่วไปสามารถเรียนรู้กันได้ (วิรัช สงวนวงษ์วาน, 2531)

จากผลการวิจัยนี้ อาจารย์พยาบาล ควรตระหนักในความสำคัญของการบริหารเวลา และนำมาใช้ในการปฏิบัติงานของตนอย่างสม่ำเสมอและถูกเทคนิควิธี เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการบริหารเวลาในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และสังกัด

จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีอายุ ประสบการณ์การทำงานและสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีการบริหารเวลาไม่แตกต่างกันเนื่องจากผลการวิจัยพบว่าอาจารย์พยาบาลมีการ

บริหารเวลาในระดับปานกลาง ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจึงให้ความสำคัญในเรื่องการบริหารเวลาน้อยจึงไม่พบความแตกต่างในเรื่องการบริหารเวลาของอาจารย์พยาบาลที่มีอายุ และประสบการณ์การทำงาน และสภาพสมรรถภาพแตกต่างกัน

จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีการบริหารเวลาด้านการวางแผนการใช้เวลามากกว่า อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เนื่องจากความสามารถของคนเรานั้นมาจากกระบวนการเรียนรู้ การผ่านการอบรม การ ได้มีประสบการณ์หรือได้รับการศึกษา (Deslar อ้างถึงใน จินตนา จันทรโคตร, 2530)

จากการวิจัยพบว่า อาจารย์พยาบาลที่สังกัดกรุงเทพมหานครมีการบริหารเวลาด้านการประเมินผลการใช้เวลา มากกว่าอาจารย์พยาบาลที่ทำงาน องค์กรการกุศล ซึ่งสอดคล้องกับที่ ผาสุวรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2532) ได้ศึกษาบทบาทอาจารย์พยาบาลในประเทศไทย พบว่า อาจารย์พยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติบทบาทด้านการสอนมากที่สุด เนื่องจาก การประผลการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และในเรื่องของการประเมินผล มักมีเรื่องของการประเมินการใช้เวลาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ดังนั้นจึงทำให้อาจารย์พยาบาลที่สังกัดกรุงเทพมหานครมีการบริหารเวลาด้านการประเมินผลการใช้เวลามาก และนอกจากนี้ Albreacht (1978) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดระเบียบการบริหารเวลาของแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์การและงานที่ปฏิบัติ บุคคลที่ชาญฉลาดจะต้องเลือกหลักการบริหารเวลาที่เหมาะสมกับองค์การของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ และ นำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์การให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

สำหรับผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล

1. จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์พยาบาลปฏิบัติกิจกรรมการบริหารเวลาในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ควรตระหนักในความสำคัญของการบริหารเวลา พร้อมทั้งแนะนำให้อาจารย์พยาบาล รู้จักและนำเทคนิควิธีการบริหารเวลามาใช้ในการปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากผลการวิจัย พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานในเรื่องของสถานที่และระบบ

โทรศัพท์ มีผลทำให้ เกิดการสูญเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ ในการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาล ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลควรพิจารณาและปรับปรุง สภาพแวดล้อมในการทำงานของอาจารย์พยาบาล เพื่อให้สามารถใช้เวลาในการปฏิบัติงาน ได้อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการติดตั้งระบบโทรศัพท์ ให้เหมาะสม และจัดสถานที่ทำงานโดยคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว และการมีส่วนร่วมในการทำงานของอาจารย์พยาบาล เป็นต้น

3. จากผลการวิจัย พบว่า อาจารย์พยาบาลไม่สามารถปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ได้ เนื่องจากอื่น ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ทำ ซึ่งไม่ทราบล่วงหน้า ดังนั้นผู้บังคับบัญชา ควร มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่แน่นอนลงไปของอาจารย์พยาบาลแต่ละคน เพื่อสามารถวางแผนการทำงานของตนเองได้ และไม่ควรมอบหมายงานที่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของอาจารย์พยาบาล ผู้ให้ทำ

สำหรับอาจารย์พยาบาล

1. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทของอาจารย์พยาบาลแต่ละด้านมีความสำคัญมากและสำคัญพอควร เป็นส่วนใหญ่ ทำให้มองเห็นว่า จำเป็นต้องปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลทุกบทบาท ในขณะที่เวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น อาจารย์พยาบาลควรพิจารณาแต่ละกิจกรรมในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลอย่างละเอียด และจัดลำดับความสำคัญ ของแต่ละกิจกรรมเพื่อใช้ในการพิจารณาปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับความสำคัญ จะทำให้ได้ปริมาณงานที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัย พบว่า เวลาเฉลี่ยที่อาจารย์พยาบาลใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลใน 1 สัปดาห์ มีค่า ประมาณ 37 ชั่วโมง จากเวลาทั้งหมด 168 ชั่วโมง แสดงว่า มีเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล ถึง ประมาณ 131 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังพบว่า เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลเป็นบทบาทด้านการสอนเสียส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นบทบาทที่จำเป็นต้องทำในเวลาราชการ ทำให้เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาลด้านอื่น ๆ มีน้อย ดังนั้น อาจารย์พยาบาลควรพิจารณาเวลาที่เหลือจากการปฏิบัติบทบาทอาจารย์พยาบาล และนำมาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นบทบาทอาจารย์พยาบาลโดยพิจารณาปฏิบัติตามลำดับความสำคัญ และความสามารถที่จะทำได้ในช่วงเวลานั้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. วิเคราะห์การบริหารเวลาและการใช้เวลาในการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาลดีเด่น
2. วิเคราะห์การใช้เวลา ในการทำงาน ส่วนตัว และการใช้เวลาว่าง ของอาจารย์พยาบาล
3. ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ มีการสูญเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ ในการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาล